

ZABURZENIA ROZWOJU MOWY

DYSLALIA - nieprawidłowa artykulacja głoski lub głosek

SYGMATYZM – nieprawidłowa wymowa głosek dentalizowanych (s, z, c, dz, sz, dż, ż/rz, dź, ś, ź, ć, dź)

Sygmatyzm międzyzębowy - polega na tym, że czubek języka jest tłoczony między górne i dolne zęby w linii środkowej, język pozostaje płaski, brak dentalizacji

Sygmatyzm przyzębowy – współwystępuje wówczas, gdy język ułożony jest płasko i zbyt mocno przylega do wewnętrznej strony siekaczy

Sygmatyzm wargowo – zębowy – występuje wówczas, gdy język pozostaje bierny, powietrze wydostaje się przez szczelinę pomiędzy górnymi siekaczami a dolną wargą lub między dolnymi siekaczami a górną wargą

Sygmatyzm wargowy – polega na tym, że język pozostaje bierny, a powietrze podczas artykulacji przedostaje się między wargami

Sygmatyzm boczny – przejawia się niesymetrycznym ułożeniem języka, z boku języka powstaje szczelina; wyróżnia się sygmatyzm boczny prawostronny, lewostronny i obustronny

Sygmatyzm podniebienny – powstaje wtedy, gdy czubek języka jest zbliżony do podniebienia twardego, tworzy się wówczas nieprzyjemny dla ucha szmer

Sygmatyzm gardłowy – powstaje najczęściej na skutek anomalii, np. rozszczep podniebienia

Sygmatyzm nosowy – wyróżnia się sygmatyzm nosowy częściowy i całkowity. W przypadku pierwszego układ języka jest prawidłowy, a powietrze podczas artykulacji głosek dentalizowanych wydostaje się przez nos i usta. W przypadku drugiego język zwiera się z podniebieniem twardym całkowicie, a powietrze w całości wydostaje się torem nosowym

Sygmatyzm krtaniowy – występuje u osób z rozszczepem podniebienia, powstaje wówczas szmer spowodowany wydostaniem się powietrza podczas artykulacji przez rozsuniętą głośnię

Sygmatyzm świszczący – jest najczęściej spowodowany wytworzeniem zbyt głębokiego rowka na języku, co daje bardzo ostre brzmienie

Parasygmatyzm – zastępowanie jednego szeregu głosek dentalizowanych innym szeregiem głosek dentalizowanych.

ROTACYZM – nieprawidłowa artykulacja głoski [r]

Rotacyzm wargowy – podczas artykulacji głoski [r] drgają wargi, a język pozostaje nieruchomy

Rotacyzm językowo – wargowy – czubek języka wykonuje drgania zbliżając się do górnej lub dolnej wargi

Rotacyzm międzyzębowy – czubek języka drga wysunięty między zęby

Rotacyzm policzkowy – strumień powietrza skierowany w bok wprawia w ruch policzek, a język pozostaje obojętny

Rotacyzm boczny – powietrze przedostaje się bokiem, między boczną krawędzią języka, a dziąsłem

Rotacyzm języczkowy – drgania wykonuje języczek (uvulum), który stanowi zakończenie podniebienia miękkiego

Rotacyzm gardłowy – drgania powstają między obsadą języka, a tylną ścianą gardła

Rotacyzm nosowy – powstaje na skutek niedomykania wejścia do jamy nosowej, brzmienie podobne do [ng]

Pararotacyzm – zastępowanie głoski [r] inną głoską, najczęściej [l] lub [j]

MOWA BEZDŹWIĘCZNA – trudności z artykułowaniem głosek dźwięcznych, za wyjątkiem sonornych (l, ł, m, n, ń, r, j) oraz samogłosek; głoski dźwięczne zastępowane są paralelnymi bezdźwięcznymi, np. d – t, g – k, b – p

KAPPACYZM – trudności w artykułowaniu głoski [k], najczęściej głoska ta jest zastępowana głoską [g]

GAMMACYZM - trudności w artykułowaniu głoski [g], najczęściej głoska ta jest zastępowana głoską [k]

LAMDACYZM – trudności w artykułowaniu głoski [l], najczęściej występuje w postaci paralalii [l] – [j], [l] – [ł]

DEFORMOWANIE SAMOGŁOSEK – wadliwa realizacja samogłosek, występuje bardzo rzadko

DEFORMOWANIE INNYCH GŁOSEK POLSKICH – wadliwa artykulacja głosek [t,d,n] – najczęściej realizowane międzyzębowo bądź paralelnie, [w,f] – również realizowane paralelnie, [ɸ] zastępowane głoską [l] lub [w]

AFAZJA - całkowita lub częściowa utrata mowy, spowodowana uszkodzeniem struktur mózgowych, np. w wyniku udaru mózgu

ALALIA - zaburzenie mowy spowodowane uszkodzeniem struktur korowych mózgu, następuje przed opanowaniem mowy, jednak przy zachowaniu zdolności słuchowych

DYZARTRIA - zaburzenie mowy wynikające z dysfunkcji elementu aparatu mowy (języka, podniebienia, gardła, krtani); lżejsza postać anartrii

DYSGLOSJA - polega na zniekształceniu dźwięków mowy lub niemożności ich wyartykułowania z powodu anomalii w budowie narządów artykulacyjnych, jak również obniżenia poziomu słyszalności. Nieprawidłowości w budowie najczęściej języka, warg, podniebienia (miękkiego, twardego), nieprawidłowa budowa zgryzu, oraz skrócone wędzidełko językowe.

OLIGOFAZJA - zaburzenie mowy występujące u osób niepełnosprawnych umysłowo.

Najczęściej jest to nieprawidłowa artykulacja, agramatyzmy, braki w słownictwie, anomalie artykulatorów.

JĄKANIE - zaburzenia tempa i płynności mowy

MUTYZM - niemożność mówienia, pomimo braku przeciwwskazań do mówienia

BRADYLALIA - spowolnione tempo mowy

TACHYLALIA - przyspieszone tempo mowy

GIEŁKOT - mowa bezładna